

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Константин Василев Пехливанов, Юридически факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Теория на държавата и правото), обявен в ДВ бр. бр. 98/19.11.2024 г.

Представям настоящото становище като член на научното жури, назначено със Заповед № РД 22-446 от 18.02.2025 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и на основание Протокол № 1/25.02.2025 на научното жури, с което ми е възложено да изготвя становище.

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ е подал документи един кандидат – д-р Димитър Вълков Ханев, понастоящем заемащ академичната длъжност „главен асистент“ в Катедра „Теория и история на правото“ на Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски. Представен е комплект материали на хартиен и електронен носител в съответствие с чл. 66, ал.2 от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски“. Кандидатът участва в конкурса с публикуван хабилитационен труд с наименование „Юридическото обосноваване: понятие и теория“, монографичен труд на базата на защитена дисертация за придобиване на ОНС „доктор“ с наименование „Субективно право и правна свобода“ и публикации. Заемал е около 20 години длъжностите „асистент“ и „главен асистент“, като е водил упражнения по дисциплината „Обща теория на правото“.

По допустимост на процедурата: намирам формалните изисквания за изпълнени, кандидатът отговаря на минималните национални изисквания и процедурата е допустима до разглеждане по същество пред научното жури. Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е завършил специалност „Право“ в Юридическия факултет на Пловдивския университет, с ОКС „магистър“. Придобил е образователната и научна степен „доктор“ в същия факултет по същата специалност, с което се изпълнява изискването на чл. 24, ал. 1, т. 1 ЗРАСРБ. Притежава изисквания от закона стаж на предходна длъжност.

По съществото на процедурата: доколкото научното жури в настоящата процедура следва да отправи предложение до Факултетния съвет на Юридическия факултет за избиране или неизбиране на кандидата за заемане на академичната длъжност, оценявам представената кандидатура по три параметъра: преподавателски опит, научна продукция и придобити образователни и образователни и научни степени.

1. По критерий придобити образователни и образователни и научни степени. кандидатът е представил, както беше отбелязано, доказателства за придобиване на дипломи за ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“ по професионално направление 3.6 Право. Не са представени данни за допълнителни квалификации и други придобити образователно-квалификационни степени, но намирам представеното за достатъчно.

2. По критерий професионален опит. Кандидатът близо 20 години е заемал академичните длъжности „асистент“ и „главен асистент“ на пълен норматив, като към момента на постъпването му на работа в Юридическия факултет на Пловдивския университет „асистент“ е било научно звание по отменения Закон за научните степени и научните звания, който опит следва да се зачита по силата на § 5, ал. 2 от преходните и заключителни разпоредби на ЗРАСРБ следва се зачита. Има и опит на титуляр от лекционни курсове във Факултет „Икономически и социални науки“. Следователно е добре запознат с учебния процес и учебната документация в Пловдивския университет. Познава акредитационните изисквания, председател е на Комисията по качество в Юридическия факултет. В резултат, при евентуално заемане на длъжността „доцент“ с права на титуляр на дисциплина той би могъл незабавно и ефективно да започне изпълняване на трудовите си задължения.

3. По критерий научна продукция: кандидатът е представил хабилитационен труд, който отговаря на изискванията за монография по смисъла на § 1, ал. 1, т. 10 ЗРАСРБ с наименование „Юридическото обосноваване: понятие и теория“. В прегледа на правната литература у нас не съм открил научен труд с подобна насоченост, което само по себе си го прави труд с новост и принос (донякъде близък е трудът на Ж. Шаранкова „Юридическото мислене“). Поддържам от практическа гледна точка наблюдението, че в съдебната практика понятието за обосноваване като цяло следва достиженията на процесуалноправната доктрина, в която се свързва главно с изискванията за мотивираност на съдебните актове, произтичащи от Конституцията и законите. Проведен е семантичен анализ на самото понятие и връзката му с други понятия (мислене, аргументация). Приносно намирам изследването върху съотнасянето на

обосноваването и тълкуването, като са изведени източниците на тази аргументация от континенталната правна система и доктрина. Оттук е важен за целта на изследването изводът на автора, че „Обосноваването, от своя страна, представлява активна дейност, която цели не установяване, а конструиране на смисъл“. За практикуващия юрист ще бъде интересно и полезно съотнасянето на понятията „обосноваване“ и „доказване“, както и извода, че „обосноваването“ може да се определи като „когнитивно доказване“ (с. 32).

Методологично точно е разграничаване между теоретичното и практическото обосноваване. Поддържам извода, че „практическите аспекти на юридическото обосноваване се свеждат до въпроса за т. нар. „юридически силогизъм“, от когнитивна гледна точка всъщност обосноваването не подлежи на строга формализация (с. 56), авторът е извел някои изисквания и от практиката на ЕСПЧ и от доктрината за рационалния законодател, които намирам и практически важни.

В хабилитационния труд прави впечатление интердисциплинарния подход и задълбочеността, като се изхожда от понятията на когнитивизма, сравнението му с други научни школи, преминаване през класическата правна школа на континента (свързана главно с И. Кант) и приложението ѝ в практическата действителност на юридическото ежедневие. Напълно подкрепям практическия извод на автора, че „За юридическото обосноваване не би могло да се мисли изцяло в абстрактни и подобни на математическите понятия термини – т.е. извънвремево, извънпространствено или извънсоциално“ (с. 62), както и се отбелязва дължимата връзка с институционализацията на съвременното общество. Проучени са и школите, оформили се в XX век и съвременните тенденции.

За хабилитационния труд е характерно задълбоченото изследване на научната литература по въпроса както на български, така и на чужд език. В обобщение, намирам хабилитационния труд за стойностен и приносен, с качества, които го правят подходящ за процедурата.

Издаденият труд въз основа на защитена докторска дисертация е бил предмет на защита пред научно жури с установено от ЗРАСРБ мнозинство на външни за Пловдивския университет членове, което прави излишно обсъждането му тук.

Публикуваните в периодика статии намирам също за качествени, но ще си позволя препоръка към кандидата да увеличи публикационната си активност.

В трудовете на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент“ не съм открил плагиатство или използване на чужди научни приноси по нерегламентиран от закона начин.

В обобщение: намирам, че по съвкупността от придобити образователно-квалификационни и образователни и научни степени, качества на представената научна продукция и преподавателски опит кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ Димитър Вълков Ханев съответства на изискванията, които Юридическият факултет на Пловдивския университет предявява към лицата, които заемат академичната длъжност „доцент“. Предлагам на научното жури да приеме решение, с което да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет на Пловдивския университет да избере Димитър Вълков Ханев за заемане на академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Теория на държавата и правото).

Изготвил становището

(доц. д-р Константин Пехливанов)

17.03.2025 г.

Пловдив